

Strategi för Sveriges utvecklingsamarbete med

Colombia

2016 – 2020

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm
Tel: 08-405 10 00
Webb: www.ud.se
Omslag: UD-KOM
Artikelnr: UD 16.040

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

KOPIA

Regeringsbeslut

II:I

2016-09-15

UD2016/15835/AME

Styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete (Sida)
105 25 STOCKHOLM

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Colombia 2016-2020

1 bilaga

Ärendet

Inom Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) har utarbetats ett förslag till strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Colombia avseende perioden 2016-2020.

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att fastställa en strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Colombia i enlighet med bilagan.

Regeringen uppdrar åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) och Folke Bernadotteakademien att i enlighet med denna strategi ansvara för genomförandet av Sveriges utvecklingssamarbete med Colombia t.o.m. den 31 december 2020.

På regeringens vägnar

Karolina Skog

Paola Albornoz

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Colombia 2016–2020

1. Inriktning

Svenskt utvecklingssamarbete med Colombia ska inom ramen för denna strategi bidra till freds- och statsbyggande liksom hållbar utveckling. Syftet är att stödja landet i genomförandet av en förhandlad fred genom att bidra till hållbar fred och mänsklig säkerhet. Strategin ska gälla under perioden 2016–2020 och omfattar sammantaget högst 950 miljoner svenska kronor, varav 920 miljoner avser Sidas verksamhet och 30 miljoner kronor avser FBA:s verksamhet.

Sidas insatser inom ramen för strategin förväntas bidra till:

Hållbar fred och mänsklig säkerhet

- Stärkt demokratiskt genomförande av fredsavtalen.
- Ökat inflytande och meningsfullt deltagande för kvinnor i fredsprocessen och fredsavtalens genomförande i enlighet med FN:s säkerhetsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet.
- Ökat inflytande och meningsfullt deltagande ungdomars i fredsprocessens alla delar i enlighet med FN:s säkerhetsrådsresolution om ungdomar, fred och säkerhet.
- Ökad tillgång till övergångsrättvisa och respekt för de mänskliga rättigheterna.
- Stärkta förutsättningar för en social dialog.
- Stärkta förutsättningar för inkluderande och hållbar ekonomisk utveckling i konflikttrabbade områden, inklusive med hänsyn till hållbart nyttjande av naturresurser.
- Ökad tillgång till grundläggande och hållbara samhällstjänster i konfliktutsatta regioner.

- Stärkt kapacitet att förebygga och hantera förekomst av könsrelaterat våld med fokus på kvinnor och flickor.

FBA:s insatser inom ramen för strategin förväntas bidra till:

- Stärkt kapacitet inom offentliga institutioner och det civila samhället att arbeta med konfliktförebyggande och fredsbyggande åtgärder såsom avvärjning, demobilisering och hållbar återintegrering (DDR).
- Förbättrade förutsättningar för respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet och rättstatens principer i arbetet med säkerhetssektorreform (SSR).
- Ökat inflytande och meningsfullt deltagande för kvinnor och flickor i fredsprocessen i enlighet med FN:s säkerhetsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet.

2. Landkontext

Sedan början av 1960-talet pågår en intern väpnad konflikt i Colombia. Konfliktens historiska grundorsaker bottnar i fattigdom, social och ekonomisk orättvisa, ofta kopplad till det ojämlika och icke hållbara nyttjande av naturresurser, samt brist på politisk representativitet, i kombination med svaga offentliga institutioner i det vidsträckta territoriet. Under den väpnade konfliktens gång har illegala aktörerna haft ett ökande samröre med kriminella grupper, inkl. inom den illegala narkotikaproduktionen. Huvudaktörerna i konflikten är de illegala väpnade vänstergerillorna FARC (*Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia*) respektive ELN (*Ejército de Liberación Nacional*) samt statens säkerhetsstyrkor (polis och militär). Även paramilitära grupper har utgjort en aktör i konflikten och den största sammanslutningen AUC (*Autodefensas Unidas de Colombia*) avväpnades 2008 men har fått efterföljare av nya kriminella grupper på regional nivå. FARC, ELN och tidigare AUC har av EU klassats som terroristorganisationer.

Colombias president Juan Manuel Santos tillträdde i augusti 2010 och blev omvald i juni 2014 för en andra och sista mandatperiod (2014-2018). Santos har initierat en bred reformagenda inom de politiska, sociala och ekonomiska områdena inkluderande ett hållbart nyttjande och skydd av naturresurser. Reformerna av arbetsrättslagstiftningen har dock lett till en försvagning av arbetsrättslagstiftningen och av de fackliga organisationerna. Fredssamtal med gerillagruppen FARC inleddes hösten 2012, där parterna gemensamt sökt finna en förhandlad lösning på konflikten. Konsekvenserna av den väpnade konflikten - brott mot mänskliga rättigheter och internationella humanitär rätt, det ojämlika markägandet och behovet av hållbar landsbygdsutveckling, bristande demokrati samt bristfällig omfördelning mellan rika och fattiga regioner - ingår i fredsförhandlingsagendan.

Colombia har ratificerat de flesta centrala FN-konventioner för mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt. Det legala skyddet för de mänskliga rättigheterna är väl utbyggt i Colombia, även om straffriheten för många typer av brott är utbredd. Den interna väpnade konflikten har haft allvarliga konsekvenser för efterlevnaden av de mänskliga rättigheterna, inkl. barnets rättigheter, i Colombia, med förekomst av bland annat massakrer, tvångsrekrytering av minderåriga, hot, kidnappningar, tvångsflyttningar, påtvingade försvinnanden samt konfliktrelaterat sexuellt våld. Utsatthet för miljö- och klimatproblem har förstärkts i och med konflikten. Trots viktiga framsteg under de senaste åren – såsom ett förbättrat säkerhetsläge i stora delar av territoriet och minskade våldsnivåer generellt – återstår många utmaningar. Dessa är nära kopplade till icke hållbart nyttjande och förvaltning av naturresurser och ekosystemtjänster, miljöproblem som markförstöring, församrad vattenkvalitet och skogsskövling samt klimatförändringar som leder till bl. a torka, minskad tillgång till vatten och sanitet samt ohållbar användning av kemikalier och avfall. Vidare fortsätter såväl gerillaorganisationerna som de nya kriminella grupperna att begå grova våldsbrott. Särskilt utsatta grupper är människorättsförfvarare, journalister, fackligt aktiva, kvinnoorganisationer, barn, urfolk och s.k. afro-colombianer som försvarar rätten till mark och vatten. Ett slut på den interna väpnade konflikten skulle öka möjligheterna att förbättra respekten för de mänskliga rättigheterna i landet på längre sikt.

Utveckling av de eftersatta och konfliktdrabbade delarna av Colombias landsbygd är en viktig del av fredsprocessen, dels för de fördrivna kvinnor och män, flickor och pojkar som återvänder, dels på grund av strukturell ojämlikhet och bristen på utveckling på landsbygden som varit en grundorsak till konflikten. Stora landsbygdsområden som drabbats av den väpnade konflikten blir snart tillgängliga för både laglig och olaglig exploatering. Statens närvaro är idag svag och nästa obefintlig i många av de konfliktdrabbade områdena. Kommunernas kapacitet är låg och korruptionen utbredd. Det finns stora brister i infrastrukturen och förmågan att tillhandahålla offentliga tjänster till medborgarna är begränsad. Sveriges starka engagemang inom freds- och statsbyggande och långvariga samarbete med Colombia utgör ett tydligt mervärde.

Colombias regering håller på att utarbeta en plan för de snabba åtgärder som ska genomföras under de första 18 månaderna efter undertecknandet av ett fredsavtal. Fokus är att ge tillgång till fredsvinster i utvalda områden som drabbats hårt av konflikten. Regionala och lokala myndigheters kapacitet i dessa områden behöver stärkas.

3. Verksamhet

Sveriges utvecklingssamarbete med Colombia ska ta sin utgångspunkt i och präglas av ett rättighetsperspektiv och av fattiga människors perspektiv på utveckling. Rättighetsperspektivet innebär att de mänskliga rättigheterna och demokrati ska ses som grundläggande för utvecklingen. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade, exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Detta så att människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, mäns och barns situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling.

Utvecklingssamarbetet ska integrera miljömässig hållbarhet, jämställdhet och en fredlig och demokratisk utveckling. Grundvalen

för utvecklingssamarbetet är en helhetsyn på fattiga människors och samhällets utmaningar, behov, och förutsättningar för att förbättra sin situation. Den bärande principen är att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer ska förstås och hanteras i ett integrerat sammanhang. Jämställdhet, kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter är ett mål i sig såväl som en förutsättning och ett medel för en hållbar global utveckling. Våld och väpnad konflikt är ett av de största hindren för ekonomisk och social utveckling och utvecklingssamarbetet är en viktig del i det konfliktförebyggande arbetet. Ett miljö- och klimatperspektiv, ett jämställdhetsperspektiv liksom ett konfliktperspektiv ska därför systematiskt integreras i det svenska utvecklingssamarbetet med Colombia.

De internationellt överenskomna biståndseffektivitetsprinciperna ska tillämpas i det svenska utvecklingssamarbetet med Colombia och anpassas till den specifika kontexten. Huvudansvaret för ett lands utveckling ligger på samarbetsländernas regeringar och andra nationella aktörer. Ägarskap ses i ett brett, inkluderande perspektiv som förutom statliga aktörer omfattar relevanta delar av civila samhället. Utvecklingssamarbetet ska sätta ägarskapet för den egna utvecklingen i centrum genom att utgå från samarbetslandets utvecklingsstrategi, och andra relevanta nationella dokument. Sverige ska verka för en sammanhållen och effektiv biståndssamordning i landet, framför allt genom aktivt deltagande i EU:s biståndssamordning.

Synergier mellan strategins olika områden ska tillvaratas. Synergier ska också eftersträvas med andra relevanta strategier. Stöd via multilaterala organisationer, s.k. multi-bi, ska vara förenligt med svenska prioriteringar och förhållningssätt i samarbetet med de multilaterala organisationerna. Utvecklingsinsatserna bör samordnas med humanitära insatser i landet, så att Sverige bidrar till en övergång från temporärt humanitärt bistånd till hållbart utvecklingssamarbete, i syfte att skapa lokalsamhällen som är mer resilianta vid konflikter, miljö- och klimatförändringar.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska bidra till att fredsprocessen genomförs på ett demokratiskt sätt. En viktig del är att förbättra möjligheter till dialog mellan politiker och opinionsbildare, civila samhället, akademiska

institutioner samt den privata sektorn kring fredsprocessen. Genom dialog och bidrag till genomförandet och uppföljning av fredsavtalet kan Sverige och det internationella samfundet stärka Colombias ambitioner att fullfölja fredsbygget. Sverige ska också verka för att få till stånd en social dialog mellan facket, arbetsgivare och regeringen. Verksamheten ska stärka kvinnors och flickors medverkan i konfliktförebyggande, konfliktlösning, freds- och statsbyggande, försvarare av de mänskliga rättigheterna, förändringsaktörer och civilsamhällsorganisationer. Därutöver ska ungdomars medverkan i fredsprocessens alla delar stärkas i enlighet med FN:s säkerhetsrådsresolution 2250: ungdomar, fred och säkerhet. Relationen mellan stad och landsbygd, potentiella riskgrupper såsom före detta kombattanter samt tillgång till och hållbart nyttjande och förvaltning av naturresurser och ekosystemtjänster samt miljö- och klimatutmaningar som bidragande konfliktorsak ska beaktas. Sverige ska synliggöra och stärka kvinnors inflytande och meningsfulla deltagande i fredsprocessen. Det är angeläget att stärka kapaciteten att förebygga sexuellt och könsrelaterat våld och ge upprättelse och gottgörelse till individer som drabbats. Barns utsatthet för sexuellt och könsrelaterat våld ska särskilt uppmärksammas.

Verksamheten ska stödja reformprocesser inom statlig förvaltning, med fokus på kommuners kapacitet att planera och tillhandahålla grundläggande samhällstjänster. Möjligheter till demokratiskt inflytande och deltagande i fredsprocessen behöver särskilt stärkas i synnerhet för befolkningen på landsbygden och kvinnor. Verksamhet som bidrar till genomförandet av fredsavtalen, såsom återbördande av mark, landsbygdsutveckling eller sysselsättning, ska ingå för att förbättra möjligheterna till förändring och fredsvinster.

FBA ska bidra till förbättrad kapacitet för de nationella colombianska aktörer som involveras i fredsprocessens genomförande och som syftar till att avväpna, demobilisera och återanpassa avtalets kombattanter och andra personer associerade med dem till ett civilt liv. FBA:s verksamhet ska även bidra till ökad tillämpning av demokratiska principer, respekt för mänskliga rättigheter och stärkt jämställdhet inom säkerhetssektorn. Kvinnors och flickors deltagande i alla delar av fredsprocessen ska särskilt

uppmärksammas och stödjas. Utgångspunkten bör vara nationella prioriteringar, mänskliga rättigheter, jämställdhet och principerna i säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet och uppföljande resolutioner.

Formerna för uppföljning framgår av regeringens riktlinjer för strategier. Utvärderingar ska ses som en integrerad del i den löpande uppföljningen och genomföras vid behov. Olika metoder för resultatuppföljning ska användas, med såväl kvalitativ som kvantitativ resultatinformation. En balans mellan kortsiktiga och långsiktiga resultat i insatsportföljen, som säkerställer att biståndet bidrar till en rättvis och hållbar utveckling, bör eftersträvas.